

Eerste bijeenkomst/kennismaking in het kader van Programma gezond water Utrecht met volkstuinvereniging de Driehoek

Datum: 17-12-2024

Aanwezig

Volkstuinvereniging De Driehoek: Ben Brokers (5/6 jaar lid van volkstuinencomplex,), Ina Bakker (secretaris, nu zo'n 5 jaar lid) en Henk Rienties (Voorzitter, sinds 13/14 jaar lid)

HDSR: Fleur Ekelmans en Lisa van Kruijl (adviseurs stedelijke waterkwaliteit)

Inleiding

Fleur Ekelmans van HDSR gaf een korte presentatie waarin het programma gezond water in Utrecht werd toegelicht en de doelstelling van dit programma. Het gaat om een samenwerking van de gemeente Utrecht met HDSR ter verbetering van de (ecologische) waterkwaliteit in de stad Utrecht. Het doel is voor 2027 het behalen van kwaliteitsniveau "Zichtbaar", en waar mogelijk voor 2028 "Levendig".

De potentie van het water is hier op "Levendig" ingeschat. Tijdens de laatste ecologische monitoringsronde in 2021 is de kwaliteit op Laag bevonden, knelpunten zaten met name op gebrek aan (diversiteit in) oever- en waterplanten.

Vervolgens gingen we in gesprek over de onderwerpen: (huidig) beheer en onderhoud, inrichting watergangen en waterhuishouding, ecologie en biodiversiteit en wensen en kaders.

Huidige beheer en onderhoud

- Er worden geen bestrijdingsmiddelen gebruikt, dit is opgenomen in de statuten en overeenkomst gemeente.
- Gebruik kunstmest wordt afgeraden/ontmoedigd. Wel wordt paardenmest toegepast van naastgelegen manege. Eens in de zoveel tijd wordt er ook champignonmest ingekocht en toegepast op de tuinen.
- Klein beheer zoals maaiwerkzaamheden wordt door de vereniging zelf gedaan.
 - o Zowel in de oever als op het water. Focus in het water op rietverwijdering.
 - o Er wordt gefaseerd gemaaid door de vereniging.
 - o Sinds aantal jaren meer focus op ecologisch maaibeheer, eerst werden de oevers meer als gazon onderhouden. Dit is ook terug te zien in de ecoscanopname van 2021 en 2018 (niet besproken maar op basis van wat door de volkstuinvereniging wordt beschreven en ook op basis van onze eigen observaties in de zomer lijkt de ecologische kwaliteit van de oever toegenomen sindsdien)
- Baggeren wordt gedaan door gemeente. Nu al een tijdje geleden (+/- 6 jaar).
 - o In het verleden is wel eens bagger neergelegd op de oevers, niet handig ivm gewenste verschraving van de oevers.
 - o Oostsingel is vrij ondiep
 - o Er is onduidelijkheid bij de vereniging over de planning hiervan en wie ze hierover kunnen benaderen. Ze zouden graag meer transparantie willen in dit proces.
- Duikers: vegetatie rond duikers wordt verwijderd door de vereniging. Gemeente pakt als het goed is bij baggerwerkzaamheden het schonen van de duikers mee, dit is al een tijd niet gebeurt.

Waterhuishouding

- Het volkstuintencomplex ligt relatief laag, er komt kwel omhoog. Dit is ook in het veld te zien aan een soort olie-achtig laagje (kwelvlies/ijzerbacteriën)
- Doorstroming is beperkt, enige doorstroming wordt gerealiseerd door inlaat vanuit de Oostersingel. Deze inlaat wordt bediend door de vereniging.
- In het verleden was er een verbinding met ons buiten (via een sifon). Deze sifon zou vandaag de dag afgesloten moeten zijn.
- Vroeger bij regen hogere waterstanden, nu is fluctuatie heel beperkt.
- Geen opmerkingen met betrekking tot het peil. Grondwater is wel vrij hoog. Deel van het complex is niet mee opgehoogd tijdens de aanleg en ligt dus relatief laag.

Ecologie en biodiversiteit

- Er zijn al wat lopende initiatieven zoals aanleg van plas dras-zones in de binnensloten. Gemeente Utrecht is hierbij betrokken. Contactpersoon is Bas Slijkerman.
 - o Bij de keuze van deze locatie is rekening gehouden met afwezigheid van fruitbomen die elders wel (dicht) langs het water staan.
- Op het volkstuintencomplex zijn de volgende soorten o.a. aangetroffen:
 - o Vissen (in rel. grote hoeveelheden, soorten niet genoemd)
 - o Waterlelies (gewaardeerde soort binnen de vereniging)
 - o Sterrenkroos
 - o Waterzuring
 - o Wilde orchideeën
 - o Lisdodde
 - o Waterdrieblad
 - o Krabbescheer
 - o Waterweegbree
 - o Riet (ooit aangeplant, nu overwoekert het op veel plekken)
- Het valt nog mee met de aanwezigheid van invasieve Amerikaanse Rivierkreeften in de watergangen.
- Kroosdekken komen wel regelmatig voor, FLAB en draadalgen ook.
- Geen plek voor poelen/vijvers op complex

Wensen en kaders

- Een van de volkstuinters gaf aan de WADI bij ons Genot een mooi voorbeeld te vinden.
- Singels grenzen aan tuinen, 1 m moet worden vrijgehouden vanaf de slootkant.
- Verbeteren van de ecologische kwaliteit is ook erg belangrijk voor de vereniging.

Overig

- Er is interesse om meer te weten over verontreinigingen zoals PFAS in de watergangen. Verschillende sloten in de omgeving zijn verontreinigd als gevolg van bluswater. Dit water lijkt niet in verbinding te staan met het water in het complex.
- Het complex is niet aangesloten op het riool. Afvalwater komt terecht op een beerput en dit water komt, na bezinking, vervolgens weer op een van de sloten. Deze sloot stinkt met regelmaat.

Relevante links

- Kaart maatregelen gezond water [Programma Gezond Water – maatregelen 2025 \(arcgis.com\)](https://www.arcgis.com)
 - o Hierop zijn de maatregelen die binnen het programma Gezond Water in Utrecht zijn geformuleerd op kaart weergegeven. Er is ook wat uitleg over het programma zelf te vinden.

- Ecoscans [Ecoscans - HDSR](#)
 - Hier zijn de resultaten van de ecoscans van 2018 en 2021 te vinden. Begin volgend jaar zal dit worden aangevuld met de resultaten van 2024.

Acties

- Sturen verslag van de bijeenkomst (Fleur).
- Fleur neemt in maart weer contact op over een nieuwe afspraak om het voorstel te bespreken in april (Fleur)